

Ježíšovo nanebevstoupení

Původ materiálu

Drahomíra Dušková Havlíčková

Pořadí v lekci

41

Téma

Když učedníci mluví o Ježíšovi, stojí uprostřed nich. Poznájí ho podle ran na ruku a nohu. Z učedníků se stávají svědci. Loučení s Ježíšem je radostné, vede ke chvále Boha. Ježíš opouští své přátele, ale zároveň zůstává stále s nimi.

Cíl

- Děti objevují, co znamená požehnání.
 - Děti prožívají, že je dobré se rozloučit.
 - Děti přemýšlí o významu nanebevstoupení.
-

Pro učitele

Biblický text: L 24,36–53

Výkladové poznámky

O Ježíšově nanebevstoupení píše stejný autor na dvou místech — na konci Lukášova evangelia a na začátku knihy Skutků, s kterou se děti seznámí v nedělní škole příští rok.

V Lukášově evangeliu (L 24,50–53) jsou události datovány o Velikonocích, odehrávají se v blízkosti Betanie, jde o požehnání, klanění a chválu Boha, inspirace u Sírachovce 50,20–22. U Lukáše touto událostí evangelium končí.

Ve Skutcích (1,1–14) se nanebevstoupení děje po čtyřiceti dnech od Vzkříšení, je zdůrazněno očitě svědectví apoštolů. Kniha Skutků nanebevstoupením začíná.

Zjevení v Jeruzalémě (verše 36–49): Této zprávě se na jedné straně Ježíš objevuje jakoby v jiné podobě — nenadálý příchod (v. 36) a nenadálý odchod (v. 51), učedníci se domnívali,

že vidí ducha (v. 37). Na druhé straně se tu ovšem zdůrazňuje, že Ježíš je skutečný, že není jen přelud. Učedníci se ho mohou dotknout a zjistit, že má maso a kosti (v. 39), Ježíš před nimi jí (v. 41–43). Skutečnost, že Ježíš před nimi jí, souvisí i s tím, že Ježíš je přítomen při lámání chleba, při stolu Páně. Ve verši 49 Ježíš zaslubuje učedníkům budoucí seslání Ducha („zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti“).

Nanebevstoupení (verše 50–53): Ježíš vyvedl učedníky až k Betanii, zvedl ruce a požehnal jim. V knize Sírachovec se píše: „*Potom velekněz sestoupil a vztáhl ruce nad celým shromážděným synem Izraele, aby svými ústy udělal Hospodinovo požehnání a směl vyslovit jeho jméno. A opřel se klaněti, aby přijali požehnání od Nejvyššího.*“ Tento závěrečný oddíl Lukášova evangelia působí jako bohoslužba. Vzdalující se Ježíš žehná svým učedníkům, učedníci klečí a poté se radostně rozběhnou do Jeruzaléma odkud je Duch svatý rozešle hlásat evangelium do celého světa. Ježíš je zde vyobrazen jako velekněz, který svým utrpením prošel smrtí a hrobem, vstal z mrtvých a nyní vstupuje do nebe, je u Boha Otce, kde se za nás přimlouvá. Zajímavé je, že učedníci, jakmile viděli, že Ježíš vystoupil do nebe, se vrátili do Jeruzaléma „s velkou radostí“. To je nezvyklé, aby se někdo radoval, když mu blízký a milovaný člověk zemře, ale učedníci vidí celou událost vírou. Věří, že i když je Ježíš odňat jejich očím, zůstává s nimi stále, neopouští je, je v Otcově slávě, vede je a přimlouvá se za ně.

Úskalí

Toto lukášovské podání z konce evangelia svádí k pohádkové představě, jak Ježíš odplouvá na mráčku („byl nesen do nebe“). Nezjednodušujte příběh, je to příběh o Vzkříšeném, a ten nemá „tělo“ jako pozemský člověk. Nanebevstoupení souvisí s vyznáním víry, je to lidský pokus, jak vyjádřit, že Kristus je svrchovaný vítěz, ke kterému se přiznal Bůh.

Důraz položte na to, co se děje před nanebevzetím, Ježíš učedníkům žehná.

Je dobré, ještě než začnete příběh o nanebevstoupení vyprávět dětem, přemýšlet, co pro vás osobně nanebevstoupení znamená, co znamená pro vaši víru.

Nanebevstoupení znamená: Ježíš je u Boha. Bůh ho přijal. Stojí při něm. Ježíš panuje. Ježíš nezemřel, ale žije u Boha. Ježíš žije a přijde znovu. Jeho odchod umožňuje jeho nový příchod. Bůh řekl k Ježíšovým skutkům: „Ano.“

Odkazy

Pokorný, Petr: *Vznešený Teofile, teologie Lukášova evangelia a Skutky*. Třebenice: Mlýn, 1998

Odkazy na starší přípravy a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy.

Pro děti

Předškoláci

Obrázek n?koho, kdo žehná. Biblická postavi?ka — žehnající. Sami m?žeme ukázat žehnající gesto. Zeptat se d?tí, co to znamená? Co ta postava na obrázku nebo biblická postavi?ka d?lá?

Požehnání je přání od Boha. Jako když ráno jdete do školky nebo jedete někam s babičkou a s dědou a maminka nebo tatínek se na vás usmějí a řeknou vám: Měj se hezky! Přeju ti krásný den. To přání vás pak provází celý den. Stejně tak nás provází Boží přání, Boží požehnání.

Učedníci byli moc smutní, když Ježíš umřel na kříži. Chyběl jim. Pak se ale stalo něco zvláštního, co nikdo nečekal. O tom jsme si povídali minule. Ježíš byl vzkříšen, vstal z mrtvých a zase se s nimi setkával, zase byl uprostřed nich. Sice to bylo trochu jiné setkání než dřív, ale učedníkům s Ježíšem bylo dobře. Ježíš jim vyprávěl příběhy, vysvětloval jim, co se vlastně stalo a co mají teď dělat.

Ježíš byl dokonce uprostřed nich, když o něm mluvili. A aby si ho nepletli s nějakým duchem, ukázal jim svoje rány po ukřížování na rukou a na nohou a najedl se před nimi. Učedníci měli radost, že zase vidí Ježíše. Slíbil jim, že dostanou Boží sílu, aby mohli o Ježíši a o veliké Boží lásce vyprávět i ostatním lidem.

Pak Ježíš pozval učedníky na procházku, šli kus cesty za Jeruzalém, až došli k malé vesničce. A tam pod širým nebem se s nimi Ježíš rozloučil. Byla to taková bohoslužba na rozloučenou a na závěr jim požehnal (můžete zase ukázat obrázek žehnajícího, žehnající postavičku nebo sami gesto naznačit). A když jim žehnal, začal se od nich vzdalovat a pořád jim žehnal a pak byl nesen do nebe a poslední, co učedníci viděli, byly Ježíšovy žehnající ruce, jako by jim z nebe mával a sliboval jim, že bude stále s nimi, že je nikdy neopustí, že je má rád.

A snad i díky tomu hezkému rozloučení s Ježíšem se učedníci začali radovat a chválit Boha. Pořád totiž viděli Ježíše, jak jim žehná a slyšeli jeho slova, že bude stále s nimi. A i když zavřeli oči, viděli žehnajícího Ježíše. Jeho přání na cestu, jeho požehnání bylo stále s nimi, tak jako je i s námi, a proto se nemusíme ničeho bát.

I na prázdniny dostáváme požehnání, Boží přání na cestu, o které nyní společně poprosíme: *Svaté Boží požehnání, buď nad námi bez přestání! Svaté Boží požehnání, ať nás od zlého vždy chrání. Amen.*

Aktivita

- Děti si mohou navzájem povídat, na co se těší o prázdninách a mohou si vždy ve dvojici sdělit přání pro druhého na prázdniny.
- Děti mohou scénu Ježíšova „odcházení“ vytvořit pomocí biblických postaviček nebo si mohou namalovat obrázek žehnajícího Ježíše.

Pomůcky: Obrázek, biblické postavičky, papíry, pastelky.

Mladší školní děti

Zažili jste někdy, že někdo odešel bez rozloučení — třeba z nedělky nebo ze školy nebo nějaká návštěva, která u vás byla na víkend, odjela, ani se nerozloučila? Jaké to pro vás je, když se někdo pořádně nerozloučí, prostě beze slova, bez zamávání zmizí? Co si o tom člověku myslíte? A jak se cítíte?

Učedníci se vraceli z Emauz zpátky do Jeruzaléma. Utíkali, aby tam byli co nejrychleji a mohli ostatním vyprávět, co zažili, jak se k nim Ježíš přidal na jejich cestě a jak byli hloupí, že ho ani nepoznali. Běželi a sotva popadali dech. Museli na chvíli zastavit. Pořád vzpomínali na to setkání se Vzkříšeným Ježíšem. Kleofáš říkal: „Stejně je to zvláštní, že se ani nerozloučil, vid’? Prostě zmizel...“

„Třeba se s ním ještě někdy setkáme,“ uklidňoval ho jeho přítel.

Když doběhli do Jeruzaléma, našli učedníky, tam kde je opustili. Byli tam všichni a vyprávěli si svoje zážitky. A jak tak vyprávěli, stál Ježíš uprostřed nich.

Ondřej, který si toho jako první všiml, zavolal: „Já vidím ducha, podívejte!“

Všichni se vylekali, měli strach.

V tom Ježíš promluvil hlasem plným pokoje: „Moji milí, tolik jsme toho spolu zažili a vy nechápete, co se děje? Jak vás vůbec může napadnout, že jsem duch?“

A ukázal jim své ruce a nohy a řekl: „Vždyť jsem to já! Můžete si na mě sáhnout, duch přece nemá maso a kosti! Jsem to já Ježíš, ukřižovaný a vzkříšený.“

Ale učedníci se tomu divili a nemohli tomu všemu uvěřit. Měli radost, ale tohle jim hlava nebrala.

Ježíš jim tedy řekl: „Máte tady něco k jídlu?“

Učedníci si mezi sebou nevěřícně říkali: „To přece není možné, aby měl duch hlad? Třeba to je opravdu Ježíš...“

Podali mu kousek pečené ryby, Ježíš si ji vzal a snědl ji před nimi.

A v tu chvíli jako by se jim otevřelo srdce i mysl. Petr se díval na Ježíše a vzpomínal, jak Ježíš z kousku ryby a z pár chlebů nasýtil celý zástup, zatímco oni propadali panice.

Jan se díval na Ježíše a vzpomínal, jak jim jednou Ježíš říkal: „Já jsem chléb života, kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.“

Ted' jako by teprve rozuměl, co tím Ježíše myslel.

Matouš se díval na Ježíše a vzpomínal na jejich poslední společnou večeři před jeho ukřižováním. To byla smutná chvíle, vůbec ničemu nerozuměli, přitom jim to Ježíš pořád opakoval, že se musí naplnit všechno, co se o něm píše v Mojžíšově zákoně, v Prorocích i Žalmech.

Tomáš se díval na Ježíše a vzpomínal, jak včera lovili ryby a nemohli nic chytit a nějaký neznámý muž jim ukázal, kam hodit sítě. A pak když dorazili ke břehu, viděli ohniště a na něm rybu a chleba. A poznali, že je to Ježíš.

Tolik toho s Ježíšem zažili... Ale co ted' s tím? Co dál?

A v tom je vytrhlo z jejich vzpomínání Ježíšovo slovo: „Vy jste toho všeho svědci. Byli jste při tom, stáli jste při mně, zažili jste, jaký je Bůh. Nyní je čas zvát lidi k zamyšlení, ke změně života, ke společnému stolu, k víře. Počkejte v Jeruzalémě, dokud k tomu nedostanete Boží sílu, Ducha pomocníka.“

Tentokrát Ježíš nezmizel bez rozloučení, nevypařil se beze slova. Vzal je ještě na krátkou procházku kousek za Jeruzalém. A tam pod širým nebem se s nimi rozloučil. Byla to taková bohoslužba na rozloučenou a na závěr zvedl ruce a požehnal jim. A když jim žehnal, začal se od nich vzdalovat, ale pořád jim žehnal a pak byl nesen do nebe a poslední, co učedníci viděli, byly Ježíšovy probodené žehnající ruce, jako by jim z nebe mával a sliboval jim, že bude stále s nimi, že je nikdy neopustí, že je má rád, vždyť kvůli nim umřel na kříži.

Je velký rozdíl, jestli někdo zmizí beze slova, bez rozloučení, bez přání na cestu nebo se s námi rozloučí, mává nám, dokud ho vidíme, směje se na nás.

A snad i díky tomu hezkému rozloučení s Ježíšem se učedníci začali radovat, pořád totiž viděli Ježíše, jak jim žehná a slyšeli jeho slova, že bude stále s nimi. A i když zavřeli oči, viděli žehnajícího Ježíše. Jeho přání na cestu, jeho požehnání bylo stále s nimi, tak jako je i s námi, a proto se nemusíme ničeho bát. S velikou radostí se učedníci vrátili do Jeruzaléma, byli stále v chrámě a chválili Boha.

I na prázdniny dostáváme požehnání, Boží přání na cestu, o které nyní společně poprosíme: *Svaté Boží požehnání, buď nad námi bez přestání! Svaté Boží požehnání, ať nás od zlého vždy chrání. Amen.*

Pomůcky: [Pracovní list Zdeňka Šorma.](#)

Starší školní děti

Práce s biblickými texty

Předložíme dětem dvě zprávy o nanebevstoupení (L 24,50–53, Sk 1,1–14), děti si mohou zahrát hru „Najdi deset rozdílů...“ Můžete vést rozhovor o tom, proč se ty příběhy liší a v čem se liší? Jaká je reakce učedníků? Co dělá a říká Ježíš?

Práce s obrazem

[Ukažte dětem obraz.](#)

Ptejte se dětí, co vidí na obrázku? Co se tam děje? O jaké události obraz vypráví? Jaká je tam atmosféra? Proč má Ježíš červenou barvu — co to může znamenat (jinakost, oddělení, utrpení, královská barva — sláva)? Co Ježíš dělá? Líbí se vám ten obraz? Přečtete si příběh L 24,(36–49) 50–53 a děti mohou sami svým způsobem zobrazit tuto událost.

Práce s příběhem

1) Napište na papír slova „nanebevstoupení“ a „nanebevzetí“. Ved'te rozhovor: Mají obě slova stejný význam? (Nanebevstoupení — zdůrazněna aktivita toho, který vstupuje na nebesa a nanebevzetí — zdůrazněna aktivita toho, který bere na nebesa, jedná se o čin Boží.) Co ve vás ta slova vzbuzují? Co vás napadne, když je slyšíte? Nějaký obraz, nápad, myšlenka, příběh?

2) Přečtěte příběh z L 24,50–53.

3) Doplněte Ježíšova slova: Jak Ježíš žehnal učedníkům? Co jim mohl říci? Co byste od něho rádi slyšeli vy?

Doplněte modlitbu a chválu učedníků: Za co se učedníci modlili? Jak chválili Boha?

4) Je dobře, že Ježíš odešel od učedníků? Mělo to nějaký smysl? (Ježíš opouští učedníky, dává jim svobodu dozrát, dospět, věřit, je to teď jejich „job“ — hlásat evangelium, starat se o potřebné, Ježíš je v Boží blízkosti, čeká na nás, připravuje nám místo, přimlouvá se za nás, jeho život a skutky měly smysl, Bůh ho přijal, zaslouží si to aj.)

5) Jak si vysvětlujete, že se učedníci „s velikou radostí vrátili do Jeruzaléma“? Z čeho měli radost? Vždyť to, co právě zažili, je vlastně smutné — rozloučení s blízkým člověkem... (Učedníci nejsou zoufalí, protože věří, jejich srdce je naplněné vírou, vzpomínají na Ježíšova slova: „Já jsem stále s vámi až do skonání tohoto věku,“ vědí, že i když se Ježíše už nemohou dotknout, zůstává svým způsobem s nimi. „Kde se dva neb tři sejdou v jeho jménu, tam bude Ježíš uprostřed nich.“ Ježíš jim zaslíbil pomocníka Ducha svatého, bude to „moc z výsosti“. Nanebevstoupení je radostná událost — Ježíš byl vzkříšen, vstoupil do Boží slávy, kde se za nás přimlouvá.)

6) Jak je Ježíš přítomen dnes s námi? (V našem srdci, v modlitbě, požehnáním, když se sejdeme dva neb tři v jeho jménu, v těch nepatrných bratřích, v Duchu svatém aj.)

Pomůcky: Obrázek, velký papír, Bible.

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Áronské požehnání: *A? Hospodin ti žehná a chrání t?. A? Hospodin rozjasní nad tebou svou tvá? a je ti milostiv, a? Hospodin obrátí k tob? svou tvá? a obdaří t? pokojem.* (Nu 6,24–26)

Rituál

Pro lukášovské příběhy se bude hodit zpracování refrénu písně *Má duše Boha velebí*. Můžete ho buď recitovat nebo zpívat.

Solo: Má duše Boha velebí

Všichni: chválu vzdává

Solo: Pánem je nejen na nebi

Všichni: Bu? mu sláva!

Okénko do bohoslužeb

Když ráno přijdete do kuchyně, jak pozdravíte ostatní? Když přijdete odpoledne do obchodu, co řeknete? Když má někdo narozeniny, co mu popřejete? Když se s někým loučíte, co povíte? Když končí bohoslužby, co dostaneme na cestu? Co dělá farář/ka rukama? Požehnání. To je takové Boží přání pro nás.

Dnes se loučíme se školním rokem. Také se loučíme s evangeliem, které pro nás napsal Lukáš. Ale není to nadobro. Po prázdninách nás čeká pokračování. Je to podobné jako v dnešním příběhu — Ježíš se v něm loučí se svými učedníky, ale rozhodně to není napořád.

Modlitba

Pane Ježíši Kriste, děkujeme, že jsi s námi, i když tě nevidíme. Děkujeme, že jsi s námi, když o tobě mluvíme, když ti věříme, když na tebe myslíme, když tě o něco prosíme. Prosíme, žehnej celému světu, i naší rodině, našim kamarádům, našemu sboru a usmívej se na nás. Amen.

Odkaz na pracovní list

[01 Nanebevstoupení](#)

Kam dále

[7B Nanebevstoupení Páně \(cestykatecheze.cz\)](#)

Odkaz na píseň

[Zůstaň s námi, Pane, když se stmívá](#)

[Dál, přece nejdete sami](#)

[Někdo mně vede za ruku \(SV210\)](#)

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

[Rok za rokem, roky, léta jdou](#)

[Vše, co má dýchání \(BTS16\)](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami III \(S Markem + S Matoušem a Lukášem\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 24,36–53](#)